

Trvalá udržitelnost – více než jen otázka image?

Přestože je květen, FachPack, ač bude v září, nás už teď připravuje na své lahůdky. Jeho součástí bude speciální přehlídka *Trvale udržitelná výroba a balení* a také *Udělej něco pro životní prostředí a předved' to na veletrhu FachPack!*

Širokou paletu obalových řešení předvede více než 1 300 vystavovatelů na veletrhu FachPack 2010 (2009: 1 338) v době od 28. do 30. září na norimberském výstavišti. Spolu s veletrhy Print-Pack (zusušování obalů) a LogIntern (obalová logistika) je tato veletržní lahůdka evropského obalového průmyslu skvěle připravena uvítat svých přibližně 33 000 návštěvníků (2009: 33 846).

Nejdůležitější speciální přehlídka veletrhu FachPack 2009 prezentovaná na ploše přibližně 1 350 m² se věnovala tématu „trvale udržitelná výroba a balení“. 36 vystavovatelů z oblasti balicích strojů, výroby obalových prostředků a recyklace předvedlo novinky, kterými odpovídají na výzvy v souvislosti se změnami klimatu. A protože tato prakticky zaměřená přehlídka přiblížila, jak lze dobré nápady uplatnit ve vlastním podniku, byl zájem

návštěvníků obrovský. Trvale udržitelné hospodaření je a bude i v příštích letech jedním z nejdůležitějších témat v obalovém průmyslu. Proto se bude úspěšná koncepce přehlídky dál rozvíjet v roce letošním. Tentokrát bude středem pozornosti prezentace obalových materiálů vyrobených udržitelným způsobem se zvláštním zřetelem na uživatele těchto materiálů, a to výrobců značek. Heslo zde zní Corporate Social Responsibility, jinými slovy: Udělej něco pro životní prostředí a předved' to na veletrhu FachPack!

Trvalá udržitelnost chápána jako šance a faktor úspěšnosti

Bohužel ještě neexistuje shoda v tom, co znamená „trvale udržitelný obal“. Trvalá udržitelnost se liší od ekologičnosti například tím, že se zaměřuje nejen na konečný výrobek, ale na celý jeho životní cyklus. Již ve fázi výroby

hrají důležitou roli např. emise CO₂, spotřeba vody a energie. Mezi další hlediska patří ochrana přírodních zdrojů, zabránění vzniku odpadů, recyklace a optimalizace výrobního a dodavatelského řetězce. Dosud chybí jednotné, adekvátní koncepce pro hodnocení individuálních obalových řešení, které by vyhověly tak komplexnímu tématu. U každého produktu musí být zohledněn systém primárního, sekundárního a terciárního obalu, samotný výrobek a celý jeho životní cyklus. K tomu, aby mohly být spotřebiteli transparentně sdělovány informace o trvalé udržitelnosti obalů, je ještě nutné dosáhnout potřebné harmonizace.

Je velký zájem o speciální přehlídku FachPack „Trvale udržitelná výroba a balení“. Prezentace v rámci ročníku 2010 předvede obaly vyrobené podle zásad trvalé udržitelnosti, se zvláštním zřetelem na požadavky výrobců značkového zboží. Podniky by měly trvalou udržitelnost chápat jako šanci a faktor úspěšnosti. Kritičtí spotřebitelé si začínají uvědomovat tradiční hodnoty. Vyhledávají produkty vyrobené klimaticky neutrálně, bez vykořisťování výrobců v rozvojových a prahových zemích a spravedlivě obchodované. Zákazníci LOHAS (vyznavači zdravého a udržitelného životního stylu – Lifestyle of Health and Sustainability) chtějí svou spotřebou přispět k ochraně přírody a životního prostředí. Trvale udržitelné jednání patří k jejich životnímu stylu. Jejich cílem není růst za každou cenu, nýbrž zpomalení životního rytmu, vzájemný respekt a moderní interpretace klasických hodnot. Tato cílová skupina je také ochotná zaplatit za klimaticky příznivé produkty vyšší ceny.

Rozmanitost materiálů vyžaduje rozdílný přístup

Posuzování udržitelných obalů je obtížné, protože se pro jejich výrobu

používají nejrůznější výchozí materiály. To znemožňuje přímé srovnání. Například sklo se skládá z několika nejčastěji se vyskytujících surovin – z písku, sody a vápence – a může se neomezeně často recyklovat, aniž by utrpěla jeho kvalita. Základem plastů je ropa, v přibývajícím míře jsou to také dorůstající suroviny. Musí se však rozlišovat mezi bioplasty a biologicky odbouratelnými materiály: Polyolefiny na bázi minerálních olejů jsou biologicky odbouratelné. Po delší době se vlivem působení slunečního záření rozloží na uhlík a vodík. Jedním z nejpoužívanějších obalových materiálů je polyetylen vyrobený z polyolefinů. Naproti tomu například kyselina polymléčná (PLA) získávaná z dorůstajících surovin jako kukuřičného škrobu není biologicky odbouratelná.

Pro výrobky z papíru a lepenky již dlouho existuje certifikace s ohledem na trvale udržitelné lesní hospodářství. Cílem organizace FSC (Forest Stewardship Council) založené v roce 1993 je zachovat lesy, aby mohly plnit svoji funkci jako životní prostor, zdroj přírodních surovin a globální ekosystém vyrovnávající změny klimatu, a podporovat spotřebu produktů ze dřeva a papíru certifikovaných podle pravidel FSC. Je samozřejmé, že i při zušlechťování obalů, např. skládacích krabic, se dbá na to, aby se nepoužívaly látky obsahující těžké kovy, halogenová rozpouštědla a jiné látky považované za závadné. Moderní zařízení na čištění odpadního vzduchu se zpětným získáváním energie a zlepšenou energetickou účinností výrazně snižují zátěž pro životní prostředí. Průzkumy dokazují, že potiskované materiály zušlechťené fólií se dají bez problémů recyklovat spolu s běžnými potiskovanými nebo lakovanými materiály, na rozdíl od potiskovaných látek s kaširovanou fólií, které je třeba vytřídit a podrobit speciální úpravě.

Biofólie si získávají respekt

Speciální přehlídka FachPack ukáže, jak může průmysl s uplatněním inovativních koncepcí dosáhnout cíleně orientovaných zlepšení, k nimž konstruktivně přispívají všichni aktéři hodnotového řetězce. Výrobky a služby musí vystačit se stále menším množstvím použitých surovin. Odpovědí na možný hrozící

nedostatek surovin je zvyšování účinnosti. Uzavřené koloběhy surovin budou čím dál větší samozřejmostí. Proto je nutné dlouhodobě zajistit kvalitu surovin v technických a biologických koloběžích. Již na první speciální přehlídce veletrhu FachPack 2009 byla prezentována první biologicky odbouratelná smršťovací fólie pro skupinové šesti-balení nápojů. Vývoj kompostovatelných smršťovacích fólií z dorůstajících surovin podle normy EN 13432 představoval pro zpracovatele plastů jednu z největších výzev. Hlavním problémem bylo nalézt recepturu, která by zaručila spolehlivou smršťovitost a povrchové vlastnosti pro optimální klouzavost. Biologická smršťovací fólie se vyrábí klimaticky neutrálně, výhradně s využitím ekoelektřiny a na přání zákazníka se opatřuje reklamním potiskem barvami na bázi vody. Použití barev na bázi vody ještě o stupeň zlepšilo celkovou ekologickou bilanci této fólie.

Moderní technologie šetří energii a materiál

Faktorem, který má rovněž rozhodující vliv na bilanci udržitelnosti obalu je strojní technologie. Značné možnosti pro úsporu energie v tomto směru skýtá pohonová technika. K úspoře mohou přispět softwarové nástroje, jejichž výhodou je vysoká produktivita díky optimalizovanému řízení pohybu, nižší spotřeba energie a minimální počet zmetků. Komplexní přístup k otázce nákladů se soustřeďuje na tzv. Life Cycle Costs,

tzv. náklady na konstrukci, zprovoznění, provoz, údržbu a opravy. Díky napájecím přístrojům umožňujícím zpětné napájení získávají motory brzdou energii prostřednictvím přechodu na generátorový režim. Díky tomu se přebytek energie neproměňuje v nepotřebné teplo, ale dodává se buď zpět do sítě, nebo se akumuluje v mezizásobníku.

Tato pohonová technika navíc redukuje energii potřebnou k chlazení skříňových rozvaděčů a snižuje přenosové ztráty díky kratším trasám kabelů. Připojení až dvaceti pohonů na společné napájení redukuje kabeláž až o 85 %. Snižovaný objem stavebních prvků a rozvaděčů vede ke značné úspoře zdrojů na výrobu strojů a zařízení. Tento proces může být optimalizován použitím průběžných softwarových nástrojů. Možnosti zde sahají od integrovaného měření spotřeby energie až po softwarové nástroje s integrovaným řízením pro analýzu doby výrobního taktu a energetické účinnosti. Tyto nástroje analyzují online každý pohyb a každý procesní krok stroje. Získaná data tvoří základ optimalizovaného řízení pohybu, který spojuje vysokou produktivitu se sníženou spotřebou energie. Výrobci značkových produktů, kteří se vedle perfektního obalu na ochranu a prezentaci svých výrobků rozhodnou pro moderní strojní techniku, tak mohou nejen snížit své náklady, ale také pozitivně ovlivnit svoji bilanci udržitelnosti a image značky.

